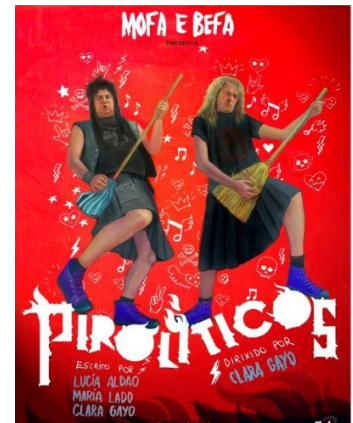

COMENTARIO DE PIROLÍTICOS

Pirolíticos, interpretada polo dúo Mofa e Befá, foi levada a escena na Sala Ártika o 16 de marzo do 2023. Foi escrita por Lucía Aldao, María Lado e Clara Gayo, esta última tamén foi a directora. O propio nome da peza teatral fai referencia á pirólise, un proceso químico en que unha materia se degrada a través da aplicación da calor sen precisar de osíxeno (coma nos fornos, por iso na escenificación está presente un forno no fondo, ao que se fará referencia máis adiante). A metáfora é que este mesmo proceso ten que darse nas masculinidades e roles de xénero, arraigados na sociedade dende hai tanto tempo, facendo unha declaración de intencións ao presentar o aspecto feminista como **tema** central da obra.

Esta peza, unha comedia de carácter didáctico, caracterízase polo dinamismo argumental que se consegue a través de rápidos diálogos, apartes e constantes comentarios cheos de sorna e ironía. Todos estes recursos están ao servizo da crítica social que, máis que sinalar, trata de ensinar e educar a partir das situacións dramáticas que se presentan en escena. Darlle a un tema tan controvertido un ton cómico e humorístico, mesmo ridiculizando a figura do “macho alfa”, permite que o problema sexa facilmente recoñecible e que non provoque rexeitamento no público, alén de funcionar como acicate para educar da mellor forma posible, ou, mellor dito, reeducar a sociedade canto ás novas masculinidades.

Como reforzo da comedia, a **estrutura** da obra baséase nunha serie de *sketches*, baseados nas lembranzas, anécdotas ou comentarios dos dous únicos personaxes presentes en escena. Dende o comezo, estes dous **personaxes** comunicánnos que xuntos formaron unha banda de rock, á que chamaron “Pirolíticos”, e que a relación entre eles é boa e amigable, produto dunha longa amizade. Estes dous personaxes logran evocar o texto sen erros, xogan con pericia coa pronuncia, cos volumes, cos tons esaxerados típicos da comedia e, sobre todo, cos tempos de pausa entre cada intervención ou posible chiste. En momentos concretos da obra, concédese certa liberdade á improvisación dos actores, feito que permite máis interaccións co público, e chega a un punto de esaxeración na dramatización que recorda a *commedia dell'arte*, xénero teatral que se desenvolveu en Italia no século XVI. Ao fin e ao cabo, os personaxes que interpretan non deixan de ser parodias ou arquetipos sociais, neste caso da vella masculinidade.

Durante a obra recórrese a unha mestura de estilos teatrais, dende o máis clásico, a través das intervencións estratexicamente pensadas, ata o máis experimental, cos cambios de vestuario en directo para que os actores interpreten personaxes diferentes, o emprego do atrezzo non só como recreación espacial senón tamén con significado simbólico etc.

No tocante á **escenografía**, hai que retomar o comentado máis arriba sobre o forno. Cando comeza a obra, vese o decorado dunha cociña, cun refrixerador –cuxa porta servirá para facer algún cambio de vestiario–, unha mesa, dúas cadeiras, un moble e un chan de baldosas, coma a típica cociña norteamericana. Enmarcando este espazo escénico, ao fondo, o enorme forno. Este electrodoméstico aparenta ser moi novo, xa que non é de ferro e ten un reloxo dixital, que sinala a modernidade

e os actuais avances da sociedade contemporánea, incluída a batalla que leva a cabo o feminismo. Tampouco é coincidencia que o espazo escollidosexa unha cociña, xa que é o cuarto da casa que, ao longo da historia, serviu de confinamento das mulleres como responsables exclusivas das tarefas do fogar. Ademais, o forno adquire tamén relevancia como obxecto escénico, entre escena e escena, ao se converter na vía de entrada e saída dos personaxes e ao ser o lugar en que se producen algúns cambios de vestiario, totalmente visibles para o público.

O **vestiario** caracterízase pola sinxeleza, mais sofre variacións moi significativas que reforzan a mensaxe da obra. Os personaxes preséntanse vestidos, de cintura para arriba, cunha americana, camisa, gravata e lentes, simulando a elegancia establecida socialmente como vestimenta masculina, para rematar o conxunto cunha saia agrisada, calcetíns altos e zapatos. Esta elección non é máis que a representación dos roles de xénero a través da roupa que, ao se combinar dese modo, simboliza a ruptura dos estereotipos masculino-feminino e defende a liberdade de escolla. Eventualmente, utilizan dúas perrucas cun estilo punk-rock, acompañado co ton da música, que se detalla máis abaixo. Tamén vestirán elementos que servirán para recoñecer personaxes concretos, como unhas lentes negras e mais un gorro con placa que representan un policía. Ao final da obra, os dous actores deixan un tanto de lado os personaxes para se espir interpretando unha especie de monólogo cada un. En aparente contraste co resto da peza, utilizan un ton serio para mostrar como os artistas nesta industria están espidos diante do público e para convidar á reflexión sobre o tema que se tratou ao longo da obra.

Na **iluminación** predominan os tons azuis que permiten crear atmosferas únicas, segundo o requiría cada unha das situacións dramáticas dos *sketches*. Os focos intermitentes e a atenuación da intensidade da luz indican os cambios de escena e transicións, que se conxugan cos efectos de fume. Por outra parte, a **música** convértese nunha idea fundamental nesta obra dado que a parella protagonista formou unha banda de rock que está presente na música composta por Piti Sanz, e xogando cuns leitmotivs constantes, sobre todo nas transicións. Estes recursos completan a obra, proporcionando corpo, volume e consistencia.

En **conclusión**, *Pirolíticos* é unha das moitas obras que forma parte da cultura galega. Pese aos recursos mínimos utilizados, a parella de actores consegue formar un produto perfecto, idóneo para os tempos que corren dada a mensaxe que transmite e que non deixará indiferente a ninguén. Un goce total.